ЦЕНТР РАЗУМКОВА RAZUMKOV CENTRE

РІЧНИЙ ЗВІТ-2016 | ANNUAL REPORT-2016

Київ - 2017 | Kyiv - 2017

З М І С Т

Вступне слово 3
Центр Разумкова, його місія 4
Вплив на політику: взаємодія з органами влади 6
Публічна діяльність Центру Разумкова 8
Програми і напрями досліджень, реалізовані проекти 8
- Економічні програми 8
- Енергетичні програми 8
- Програми зовнішньої політики та міжнародної безпеки 9
- Політико-правові програми 10
- Соціальні і гендерні програми 12
- Соціологічна служба 13

Заходи, організовані і проведені Центром Разумкова 14
Публікації 23
Міжнародна діяльність 29
Інституційний розвиток Центру Разумкова 33
Фінансування та видатки Центру Разумкова у 2016р. 36
Команда Центру Разумкова 37
Контакти 37
English version (версія англійською) 39

ВСТУПНЕ СЛОВО

2016 рік став роком найбільшої активності Центру Разумкова за його більш ніж 20-річну історію. Дослідження з найактуальніших проблем у економічній, енергетичній, зовнішньополітичній, безпековій, політико-правовій, соціальній сферах здійснювалися за 21 проектом, при цьому, Центр Разумкова чи не першим в Україні звернувся до дослідження впливу кліматичних змін на процеси економічного розвитку. Експерти Центру взяли участь у розробці оновленої енергетичної стратегії України до 2035 року.

Авторитетний світовий рейтинг аналітичних центрів "*2016 GLOBAL GO TO THINK TANK*", який щороку готує Програма аналітичних центрів та громадянського суспільства Інституту Лаудера Університету Пенсильванії (США), відніс Центр Разумкова до п'ятірки найкращих аналітичних центрів Центральної та Східної Європи (та на 55 місце зі 175 найкращих аналітичних центрів світу). Це – найвищий показник в Україні.

Значна частина пропозицій і рекомендацій, наданих органам влади за результатами проектів, були враховані в законопроектах, указах Президента, постановах Уряду. Експерти Центру активно надавали консультації Уряду та окремим міністерствам, комітетам Верховної Ради України, підрозділам Адміністрації Президента України та секретаріату РНБО України, входили до складу громадських консультативно-дорадчих органів.

Посли іноземних держав в Україні (зокрема, Кореї, Австрії, Швеції, Великої Британії, Норвегії, Німеччини), представники зарубіжних організацій, аналітичних центрів, провідних світових мас-медіа були нашими частими гостями.

Розпочалася процедура набуття повноправного членства Центру Разумкова у Транс'європейській асоціації політичних досліджень (*TEPSA*), загальноєвропейській мережі дослідницьких центрів країн Європи, яку ми сподіваємося завершити вже найближчим часом.

Отже, йдемо далі – шляхом сприяння зміцненню громадянського суспільства, подальшого вкорінення демократичних цінностей до створення сучасної правової європейської держави.

Анатолій РАЧОК,
генеральний директор Центру Разумкова

ЦЕНТР РАЗУМКОВА, ЙОГО МІСІЯ

Центр Разумкова (Український Центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова) – це недержавна аналітична структура, заснована в 1994р. Олександром Васильовичем Разумковим. Під його керівництвом Центр підготував 26 аналітичних звітів, провів 30 круглих столів і конференцій, які привернули увагу державного керівництва, вітчизняних та іноземних експертів, провідних ЗМІ. О.В.Разумков відзначався високою порядністю, системністю і стратегічністю мислення, ініціативою і кипучою енергією. Такі критерії нині висуваються і до співробітників Центру Разумкова. Олександр Васильович помер 29 жовтня 1999р. у молодому віці, не встигнувши реалізувати багато перспективних ідей. Команда О.В.Разумкова продовжує справу свого лідера.

Рішенням зборів засновників від 24 жовтня 2000р. Центру присвоєно ім'я Олександра Разумкова.

Центр Разумкова є одним із небагатьох українських багатопрофільних аналітичних центрів, який виконує комплексні дослідження, що охоплюють усі головні напрями державної політики. Наші експерти використовують найновіші дані з українських і зарубіжних джерел. Усі аналітичні матеріали містять практичні пропозиції та рекомендації для органів державної влади чи місцевого самоврядування.

Свою діяльність ми будуємо на принципах реалізму і прагматизму, політичної незаангажованості, активного впливу на державну політику, високої якості і оперативності підготовки матеріалів, відповідальності перед замовником.

Свою місію ми бачимо в тому, щоб сприяти досягненню та захисту національних інтересів України, підвищенню її авторитету на міжнародній арені, розвитку суспільства і держави як сучасної європейської нації на принципах демократії, соціально орієнтованої конкурентоспроможної економіки.

Цілі, які ми ставимо перед собою:

- розробка моделей соціально-економічного розвитку України та механізмів їх реалізації;
- сприяння конструктивній взаємодії гілок влади;
- розбудова ефективної, економічно необтяжливої Воєнної організації держави;
- підвищення ефективності взаємодії держави та суспільства, обгрунтованості державних рішень, результативності власної участі у процесі їх прийняття;
- налагодження плідної співпраці з міжнародними аналітичними центрами, проведення спільних досліджень з актуальних проблем.

Дослідження проводяться у таких головних сферах: внутрішня і правова політика держави, зовнішня політика, державне управління, національна безпека, національна оборона та військове будівництво, соціально-економічний розвиток, міжнародні відносини, міжнародна та регіональна безпека.

Центр Разумкова має власну соціологічну службу, дослідження якої отримали високий ступінь довіри вітчизняних і зарубіжних замовників. Регулярно проводяться загальнонаціональні та експертні опитування Центру Разумкова.

ВПЛИВ НА ПОЛІТИКУ: ВЗАЄМОДІЯ З ОРГАНАМИ ВЛАДИ

За усталеною традицією, результати досліджень, експертні та аналітичні матеріали Центру Разумкова направляються до всіх без винятку вищих органів влади.

Протягом 2016р. експерти Центру Разумкова брали активну участь у виробленні пропозицій для органів влади, наданні консультацій Уряду та окремим міністерствам, комітетам Верховної Ради України, підрозділам Адміністрації Президента України, секретаріату РНБОУ з актуальних суспільно-політичних, безпекових та соціально-економічних проблем.

За участі представників Центру Разумкова відбулося кілька парламентських та комітетських (у Верховній Раді) слухань з актуальних проблем державної політики в різних сферах.

На постійній основі експерти Центру Разумкова беруть участь у роботі консультаційно-дорадчих органів, створених при міністерствах, комітетах Верховної Ради та інших органах влади. Зокрема, експерти Центру Разумкова працюють у складі Конституційної комісії (В.Мусіяка, заступник голови), Ради з питань національної єдності при Президенті України (Ю.Якименко), експертній групі з реформування сектору безпеки при РНБО України (О.Мельник), експертній групі по розробці енергетичної стратегії при Кабінеті Міністрів (В.Омельченко), громадській раді при Комітеті Верховної Ради у закордонних справах (М.Пашков), громадській колегії Ради при НБУ (В.Юрчишин). Загалом експерти Центру Разумкова працюють у складі шести таких консультативно-дорадчих структур в якості членів.

Упродовж 2016р. експертами Центру Разумкова було надано органам державної влади на їх прохання пропозиції в режимі *ad hoc* (через аналітичні записки, експертні висновки та ін.), а також 134 пропозиції за результатами планової проектної діяльності.

Значна частина пропозицій, наданих органам влади (в т.ч. – за результатами планових досліджень), були враховані під час прийняття рішень (у законопроектах, указах Президента, урядових документах).

Зокрема, експерти Центру взяли участь у розробці Нової енергетичної стратегії України до 2035 року, обговорення якої відбулося на Круглому столі у Комітеті з питань паливно-енергетичного комплексу,

ядерної політики та ядерної безпеки ВРУ 17 січня 2017р. та на спільному засіданні Колегії Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки ВРУ 18 січня 2017р.

З урахуванням пропозицій експертів Центру Разумкова ухвалено Указ Президента України "Про пріоритетні заходи щодо сприяння зміцненню національної єдності та консолідації українського суспільства, підтримки ініціатив громадськості у цій сфері".

5 квітня 2016р. науковий консультант Центру Разумкова з правових питань В.Мусіяка взяв участь в офіційному відкритті проекту Ради Європи "Підтримка впровадженню судової реформи в Україні".

У заходах, організованих Центром Разумкова (конференціях, круглих столах, фахових дискусіях, робочих зустрічах), традиційно брали участь представники різних гілок державної влади. Своєю чергою, експерти Центру Разумкова брали участь у заходах, організованих Урядом та окремими його міністерствами, комітетами Верховної Ради (у формі парламентських слухань та інших), Адміністрацією Президента України.

На високих посадах у вищих органах державної влади, на чолі дипломатичних представництв України за кордоном продовжують роботу члени, експерти та наукові консультанти Центру Разумкова – І.Жданов (Міністр молоді та спорту України); М.Мельник (Суддя Конституційного Суду України); П.Пинзеник (народний депутат України); П.Розенко (Віце-прем'єр-міністр України); В.Чалий (Надзвичайний і Повноважний Посол України в США).

ПУБЛІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

Упродовж 2016р. здійснювалися дослідження за 21 проектом.

З них **11** – дослідницьких проектів **реалізовані повністю**, **7** – знаходяться **у процесі реалізації.** Три перспективні дослідницькі проекти не були реалізовані через відсутність фінансування.

ПРОГРАМИ І НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ, РЕАЛІЗОВАНІ ПРОЕКТИ

Економічні програми

У рамках проекту **"Україна і політика протидії кліматичним змінам: економічний аспект"** підготовлено аналітичну доповідь **"Україна і політика протидії зміні клімату: економічний аспект"**, яка була презентована 24 листопада 2016р. на організованій Центром Разумкова спільно з Представництвом Фонду Фрідріха Наумання в Україні та Білорусі та Міністерством екології та природних ресурсів України Фаховій дискусії "Україна і політика протидії зміні клімату: економічний аспект". Це було перше дослідження, здійснене Центром Разумкова з цієї тематики.

Розроблено план проекту "Формування соціально-орієнтованої економіки у висококонкурентному середовищі: досвід Канади і рекомендації для України". Триває пошук фінансування.

У рамках **проекту "Політика монетарного розширення на підтримку зростання і розвитку"** опубліковано однойменне видання Центру Разумкова, яке було презентовано 29 вересня 2016р. на організованій Центром Фаховій дискусії "Монетарна політика України – джерело зростання?".

За підсумками **проекту "Інституційні основи конкурентоспроможності економіки України на ринку ЄС"** вийшов друком журнал "Національна безпека і оборона" (№1-2, 2016р.).

Енергетичні програми

У рамках **проекту "Підготовка та випуск моніторингових публікацій з енергетики"** вийшли друком видання Центру Разумкова: **"Підсумки 2015 року: енергетична галузь України"** та **"Ціноутворення на енергетичних ринках: досвід країн ЄС та України"**, на основі чого 20 травня 2016р. Центр Разумкова, за підтримки Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, провів Фахову

дискусію “Інтеграція електроенергетичної системи України з *ENTSO-E* як фактор енергетичної безпеки країн Східної та Центральної Європи”.

У рамках проекту **“Глобальні енергетичні тренди крізь призму національних інтересів України”** вийшла друком аналітична доповідь під однойменною назвою, яка була презентована 20 жовтня 2016р. на Фаховій дискусії: “Глобальні енергетичні тренди крізь призму національних інтересів України”.

У рамках **проекту “Інституційна реформа енергетичного сектору України в контексті його інтеграції до ринку ЄС (досвід країн Вишеградської групи)”** підготовлено попередній звіт, який було представлено на **Міжнародній конференції “Інституційна реформа енергетичного сектору України через призму досвіду країн Вишеградської Групи”** (15 вересня 2016р., м.Київ) спільно з Міжнародним Центром Демократичного Розвитку (Угорщина) та за підтримки Міжнародного Вишеградського Фонду.

Програми зовнішньої політики та міжнародної безпеки

Проект **“Україна: інформування та моніторинг сектору безпеки”** виконується спільно з Женевським центром демократичного контролю над збройними силами (*DCAF*) в рамках спільного проекту за фінансування Міністерства закордонних справ Королівства Нідерландів.

У рамках проекту було проведено п’ять запланованих конференцій. Зокрема 21-22 січня 2016р. відбулася Міжнародна конференція “Моніторинг викликів урядуванню у секторі безпеки України: стан і потреби”, на якій було представлено Позиційні матеріали Центру Разумкова “Перебіг реформ у секторі безпеки України: здобутки та головні проблеми” та результати соціологічного опитування. 16-17 березня 2016р. відбулася II міжнародна конференція “Урядування в секторі безпеки: роль демократичних інституцій і найкращі міжнародні практики”. 24 травня 2016р. відбулася III міжнародна конференція “Урядування та реформування національних служб безпеки та розвідки: найкращі міжнародні практики”, 5-6 жовтня 2016р. проведено IV міжнародну конференцію “Урядування сектору безпеки: роль медіа”, на якій були представлені Результати загальнонаціонального соціологічного дослідження Центру Разумкова “Громадяни України про безпеку: особисту, національну та її складові” та розробленого в рамках проекту веб-сайту. 29-30 листопада відбулася V Міжнародна конференція “Урядування у секторі безпеки: роль інститутів Омбудсмена”. Всі заходи проведено в м.Києві.

У рамках проекту були презентовані результати соціологічного дослідження, здійсненого Соціологічною службою Центру Разумкова.

Одним з результатів проекту є запуск інформаційно-аналітичного інтернет-ресурсу *http://ukrainesecuritysector.com*.

Проект перебуває в процесі реалізації відповідно до плану.

Проектна заявка **"Врегулювання заморожених конфліктів на пострадянському просторі"** не отримала фінансової підтримки, не зважаючи на досягнуті попередні домовленості.

Напрацювання Центру Разумкова з цієї проблематики були розглянуті 31 жовтня 2016р. в ході експертної дискусії "Дорожня карта" з виконання Мінських домовленостей: шанси і загрози для України" та під час Міжнародного круглого столу 14 грудня 2016р. "Гібридна війна" Росії – виклик і загроза для Європи" разом з презентацією інформаційно-аналітичних матеріалів.

Тематиці "гібридної війни" присвячено окремий випуск журналу "Національна безпека і оборона" ("Гібридна" війна Росії – виклик і загроза для Європи", №9-10, 2016р.).

9 червня 2016р. в Центрі Разумкова відбулася фахова дискусія "Російсько-український конфлікт в контексті внутрішньополітичних процесів в РФ і Україні".

Враховуючи значну актуальність теми протидії "гібридним війнам", продовжуються пошуки потенційних донорів та партнерів.

Протягом 2016р. тривала робота над українським виданням **Щорічника СІПРІ 2015: Озброєння, роззброєння та міжнародна безпека,** який був виданий та публічно презентований 2 лютого 2017р. на VI міжнародній конференції "Урядування у секторі безпеки: виробництво, продаж і закупівля озброєнь".

Проект **Альманах сектору безпеки** не реалізовано через відсутність фінансування.

Політико-правові програми

Проект "Спільна ідентичність громадян: перспективи і виклики" реалізовано під назвою **"Формування спільної ідентичності громадян України в нових умовах: особливості, перспективи і виклики".**

Упродовж 2016р., відповідно до плану, було здійснено два етапи проекту.

7 червня 2016р. Центр Разумкова спільно з Представництвом Фонду Конрада Аденауера в Україні та Програмою європейського партнерства "Матра" МЗС Нідерландів провів Фахову дискусію "Формування спільної ідентичності громадян України: перспективи та виклики".

Під час фахової дискусії були презентовані результати соціологічного опитування Центру Разумкова (10 000 респондентів по всій території України, окрім тимчасово окупованих територій).

16 грудня 2016р. проведено Фахову дискусію "Консолідація українського суспільства: шляхи, виклики, перспективи", на якій було презентовано інформаційно-аналітичні матеріали за результатами першого етапу проекту Центру Разумкова "Ідентичність громадян України: тенденції змін, виклики та перспективи для національної єдності" під назвою "Ідентичність громадян України в нових умовах: стан, тенденції, регіональні особливості", а також презентовані результати нового соціологічного опитування Центру Разумкова та фокус-групових досліджень.

За підсумками проекту опубліковано журнал "Національна безпека і оборона" ("Ідентичність громадян України в нових умовах: стан, тенденції, регіональні особливості", №3-4, 2016р.).

Виконано проект **"Конституційний процес в Україні: удосконалення засад правосуддя, прав, свобод і обов'язків людини і громадянина"**.

У рамках цього проекту 22 червня 2016р. Центр Разумкова провів Круглий стіл "Реформа конституційних засад судової влади, прав і свобод людини: поточний результат і очікувані перспективи", на якому були представлені Інформаційно-аналітичні матеріали "Конституційний процес в Україні: удосконалення засад правосуддя, прав, свобод і обов'язків людини і громадянина". За підсумками проекту опубліковано журнал "Національна безпека і оборона" ("Конституційний процес: поточний результат, ризики і перспективи", №5-6, 2016р.).

Підготовлено до друку монографію "Партійна система України". Вихід друком монографії заплановано на червень 2017р.

Підготовлено до друку Антологію конституційного процесу в сучасні Україні, знаходиться у видавництві. Публукація запланована на червень 2017р.

Соціальні і гендерні програми

У рамках **проекту "Гендерна політика в Україні: проблеми і перспективи" вийшла друком брошура "Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України",** яку було представлено на прес-конференції "Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України", організованої Центром 18 жовтня 2016р.

У рамках проекту Центру Разумкова **"Стан релігійності українського суспільства"** 26 травня 2016р. проведено чергове засідання постійно діючого **Круглого столу "Релігія і влада в Україні: проблеми взаємовідносин"**. На ньому були презентовані інформаційно-аналітичні матеріали, які містять результати соціологічного дослідження з тематики стану і тенденцій релігійності українського суспільства (дослідження проведене 25-30 березня 2016р.), а також інтерв'ю глав Церков і релігійних організацій – учасників постійно діючого Круглого столу.

***

Відповідно до комплексного проекту Центру Разумкова **"Підсумки року, прогнози на наступний рік"** здійснено видання **аналітичної доповіді "Україна 2015-2016: випробування реформами".** Матеріал було презентовано на IX Форумі Європа-Україна, який був організований Інститутом Східних досліджень (Варшава) в м.Лодзь, Польща, 24 січня 2016р.

Протягом 2016р. продовжувався регулярний випуск **інформаційно-аналітичного бюлетеню Центру Разумкова.** Здійснено 14 випусків бюлетеня українською та англійською мовами. Список розсилки складається з понад 1,5 тисяч осіб і організацій в Україні та поза її межами.

У рамках **проекту "Українські аналітичні центри: стан, проблеми, очікування"** 27 січня 2017р. Центр Разумкова провів Круглий стіл на тему: "Чому діяльність аналітичних центрів сьогодні є більш важливою, ніж раніше? Український контекст". За підсумками проекту готується до видання брошура.

Соціологічна служба

Результати досліджень, здійснених Соціологічною службою Центру Разумкова, відзначаються достовірністю і користуються довірою з боку замовників і суспільства.

Моніторинг громадської думки. Упродовж 2016р. Соціологічною службою Центру Разумкова самостійно та разом з партнерами (зокрема, Фондом "Демократичні ініціативи" ім.І.Кучеріва, *Folke Bernadotte Academy* (Швеція), *Princeton University*) проведено 12 загальнонаціональних опитувань, 6 регіональних опитувань, 8 експертних опитувань та 27 фокус-груп.

У 2016р. продовжувалося виконання **проекту "Соціологічний моніторинг сприйняття реформ громадянами України"** (за підтримки Уряду Швеції), який здійснювався Соціологічною службою. Проміжні дані проекту оприлюднювалися на прес-конференції та у ЗМІ, надсилалися до органів влади.

У 2016р. реалізовано **спільний проект з *Folke Bernadotte Academy*.** Проект реалізовувався із залученням Соціологічної служби та експертів Центру Разумкова. Проект Центру успішно пройшов аудиторську перевірку працівниками фірми *PwC*.

Проводилися регулярні опитування громадської думки щодо кожного з дослідницьких проектів Центру Разумкова.

Окрім того, проводилися **експертні опитування** та **опитування у форматі фокус-груп**.

У Лондоні та Брюсселі директор соціологічної служби Центру Разумкова А.Биченко спільно з професором Кінгс Коледж Лондон М.Беренсоном провели презентацію результатів спільного соціологічного проекту у Кінгс Коледж Лондон 27 червня 2016р. та у Весаліус Коледж Брюссель 29 червня 2016р.

Відповідно до розробленої методології, відбувається процес формування бази даних для проведення загальнонаціональних телефонних опитувань.

Протягом року постійно оновлювався архів соціологічних опитувань Центру Разумкова.

ЗАХОДИ, ОРГАНІЗОВАНІ І ПРОВЕДЕНІ ЦЕНТРОМ РАЗУМКОВА

Круглі столи:

- **“Чому аналітичні центри мають значення для політикуму і суспільства”** (у рамках проекту “Українські аналітичні центри: стан, проблеми, очікування”, м.Київ, 28 січня 2016р.);

- **“Релігія і влада в Україні: проблеми взаємовідносин”** (у рамках проекту “Стан релігійності українського суспільства”, м.Київ, 26 травня 2016р.);

- **“Реформа конституційних засад судової влади, прав і свобод людини: поточний результат і очікувані перспективи”** (у рамках проекту “Конституційний процес в Україні (судова реформа та права людини)”, м.Київ, 22 червня 2016р.);

- **“Гібридна війна Росії – виклик і загроза для Європи”** (м.Київ, 14 грудня 2016р.).

Фахові дискусії, експертні та робочі зустрічі:

- **Експертна зустріч з питань податкової політики в Україні** (19 квітня 2016р., м.Київ, А.Биченко, О.Пищуліна);
- **“Інтеграція електроенергетичної системи України з *ENTSO-E* як фактор енергетичної безпеки країн Східної та Центральної Європи”** (фахова дискусія, за підтримки Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, 20 травня 2016р.);

- **“Формування спільної ідентичності громадян України: перспективи та виклики”** (фахова дискусія, за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні та Програми європейського партнерства “Матра” МЗС Нідерландів, 7 червня 2016р.);

- **“Російсько-український конфлікт у контексті внутрішньополітичних процесів в РФ і Україні”** (фахова дискусія, за підтримки Посольства США в Україні, 9 червня 2016р.);

- **Міжнародний експертний форум “Шляхи, сценарії і перспективи врегулювання російсько-українського конфлікту”** у м.Каденаббія (Італія), організований Фондом Конрада Аденауера (21-24 серпня 2016р., М.Пашков);

- **“Монетарна політика України – джерело зростання?”** (фахова дискусія, у рамках проекту “Політика монетарного розширення на підтримку зростання і розвитку”, 29 вересня 2016р.);

- **“Глобальні енергетичні тренди крізь призму національних інтересів України”** (фахова дискусія, 20 жовтня 2016р.);

- **“Дорожня карта” з виконання Мінських домовленостей: шанси і загрози для України”** (експертна дискусія, за підтримки Фонду Фрідріха Науманна, 31 жовтня 2016р.);

- **“Україна і політика протидії зміні клімату: економічний аспект”** (фахова дискусія, 24 листопада 2016р.);

- **“Консолідація українського суспільства: шляхи, виклики, перспективи”** (фахова дискусія, 16 грудня 2016р.).

ПРЕЗЕНТАЦІЇ, ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ

Прес-конференції

- **“Моніторинг викликів урядуванню сектору безпеки та оборони України: стан і потреби”** (прес-конференція, м.Київ, 22 січня 2016р., О.Мельник);

- **“Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України”** (прес-конференція, м.Київ, 18 жовтня 2016р., Ю.Якименко, О.Пищуліна).

УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ, ОРГАНІЗОВАНИХ І ПРОВЕДЕНИХ ПАРТНЕРСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ОРГАНАМИ ВЛАДИ ТА ІН.

- **Участь у IV Київському безпековому форумі для молоді** (О.Мельник, м.Київ, 14 березня 2016р.);

- **Участь у круглому столі "Реєстратори розрахункових операцій при валютообмінних операціях: запровадження єдиних правил учасникам ринку"** (11 квітня 2016р., м.Київ, В.Сіденко);
- **Участь у круглому столі "Формування процесу інтеграції України в НАТО"** (14 квітня 2016р., м.Київ, О.Мельник);
- **Участь у Слуханнях в Комітеті ВРУ з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки "Стратегічний розвиток ядерної галузі. Проблемні питання"** (15 квітня 2016р., м.Київ, В.Омельченко);
- **Участь у круглому столі "Удосконалення роботи ВРУ: європейські стандарти та шляхи забезпечення довіри суспільства до українського парламенту"** (20 квітня 2016р., м.Київ, В.Мусіяка);
- **Участь в обговоренні пропозицій з реалізації програми діяльності Кабінету Міністрів України** (11 травня 2016р., м.Київ, О.Мельник);
- **Участь у парламентських слуханнях "Стратегія реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь: проблемні питання, шляхи, методи та способи"** (15 червня 2016р., м.Київ, М.Пашков);
- **Участь у круглому столі "Формування духовної безпеки української нації: теорія, досвід, практика"** (17 червня 2016р., м.Київ, М.Міщенко);
- **Участь у засіданні Управляючого комітету з питань координації роботи з підготовки проекту оновленої енергетичної стратегії України до 2035р.** (15 листопада 2016р., м.Київ).

ПУБЛІКАЦІЇ

Журнал “Національна безпека і оборона”

№1-2 (159-160) Інституційні основи конкурентоспроможності економіки України на ринку ЄС

Видання журналу здійснене за сприяння Уряду Швеції

№3-4 (161-162) Ідентичність громадян України в нових умовах: стан, тенденції, регіональні особливості

Проект “Формування спільної ідентичності громадян України в нових умовах: особливості, перспективи і виклики” реалізується за підтримки програми *MATRA* МЗС Нідерландів, *SIDA* МЗС Швеції, Фонду Конрада Аденауера

Видання журналу здійснене за сприяння Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

№5-6 (163-164) Конституційний процес: поточний результат, ризики і перспективи

Реалізація проекту “Конституційний процес в Україні: удосконалення засад правосуддя, прав, свобод і обов’язків людини і громадянина” стала можливою за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (*USAID*) в рамках Проекту “Справедливе правосуддя”

Видання журналу здійснене за сприяння Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні

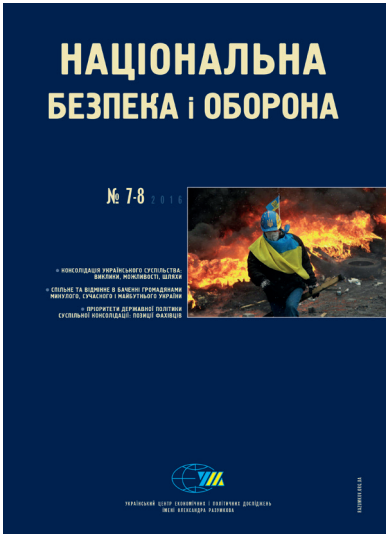

№7-8 (165-166) Консолідація українського суспільства: виклики, можливості, шляхи

Проект “Формування спільної ідентичності громадян України в нових умовах: особливості, перспективи і виклики” реалізується за підтримки програми *MATRA* МЗС Нідерландів та Фонду Конрада Аденауера

Видання журналу здійснене за сприяння Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

№9-10 (167-168) “Гібридна” війна Росії – виклик і загроза для Європи

Видання журналу здійснене за сприяння Уряду Швеції

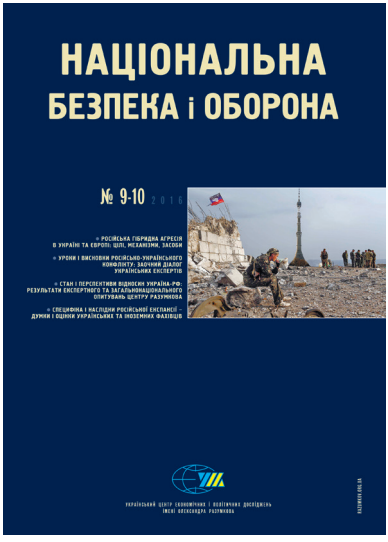

Щорічник СІПРІ 2015: Озброєння, роззброєння та міжнародна безпека

Українське видання Щорічника СІПРІ підготовлене спільно Стокгольмським міжнародним інститутом дослідження миру та Центром Разумкова.

Видання здійснене за сприяння Уряду Швейцарської Конфедерації

Серія “Бібліотека Центру Разумкова”

“Середній клас в Україні: уявлення і реалії”

Видання здійснене за фінансового сприяння Представництва Фонду Фрідріха Наумання в Україні та Білорусі

“Ціноутворення на енергетичних ринках: досвід ЄС та України”

“Глобальні енергетичні тренди крізь призму національних інтересів України”

Видання здійснене за фінансового сприяння Фонду Фрідріха Наумання в Україні

“Енергетична галузь України: підсумки 2015 року”

“Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України”

Дослідження проведене за підтримки Уряду Швеції

“Сучасна валютна політика та особливості її реалізації в Україні”

Дослідження проведене за підтримки Уряду Швеції

Продовжується регулярний випуск **інформаційно-аналітичного бюлетеню Центру Разумкова.** Протягом 2016р. здійснено 14 випусків бюлетеня українською та англійською мовами. Список розсилки складається з понад 1,5 тисяч осіб і організацій в Україні та поза її межами.

Продовжується регулярний випуск **інформаційно-аналітичного бюлетеню Центру Разумкова.** Протягом 2016р. здійснено 14 випусків бюлетеня українською та англійською мовами. Список розсилки складається з понад 1,5 тисяч осіб і організацій в Україні та поза її межами.

Статті, інтерв'ю, коментарі експертів Центру Разумкова

Упродовж 2016р. опубліковано 129 статтей експертів Центру Разумкова у фахових українських виданнях і 14 – у зарубіжних.

За даними моніторингової системи *Infostream*, за 2016р. лише в національних ЗМІ було більше 12 тис. посилань на коментарі та інтерв'ю експертів Центру.

Протягом 2016р. кількість переглядів сторінок інтернет-сайту Центру Разумкова склала 481 881. Кількість сеансів переглядів – 152 333, з них 63,39% – нових.

За даними експертного опитування, серед представників засобів масової інформації, проведеного Фондом "Демократичні ініціативи" імені Ілька Кучеріва, Центр Разумкова посів перше місце серед українських аналітичних центрів, матеріали яких ЗМІ найчастіше використовують у своїй роботі. На думку представників ЗМІ, Центр Разумковає найбільш успішним у співпраці з засобами масової інформації. Водночас, і ЗМІ серед українських аналітичних центрів найбільш плідноспівпрацювали саме з Центром Разумкова. За цим же опитуванням, експерти Центру В.Юрчишин та Ю.Якименко є лідерами у співпраці зі ЗМІ.

За даними дослідження, проведеного ініціативою *think twice UA* спільно з "Центром контент-аналізу", Центр Разумкова посів друге місце за кількістю згадувань у ЗМІ в 2016р. (9373 згадувань, Реанімаційний пакет реформ (1 місце) – 12 679) серед установ, чия головна діяльність – дослідження з метою покращення рішень державного управління. За кількістю цитування у наукових виданнях Центр став третім (124 цитування) після державних установ, таких як НІСД (382) та Інститут економіки та прогнозування (271).

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Упродовж 2016р. експерти Центру Разумкова взяли участь у 47 міжнародних заходах (конференції, семінари, презентації результатів проектів).

Крім того, відбулася значна кількість ознайомчих візитів делегацій іноземних країн до Центру Разумкова, зокрема, гостями Центру були посли, представники дипломатичних місій, міністерств Австрії, Італії, Швеції, Нідерландів, Канади, Великої Британії, Норвегії, Республіки Корея, Європейського Союзу, Китаю, Польщі та інших країн.

Експерти Центру Разумкова також проводили численні консультативні зустрічі з представниками міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ), зарубіжними експертами та дослідниками, мас-медіа. Загалом, упродовж 2016р., експерти Центру Разумкова здійснили понад 200 зустрічей із зарубіжними делегаціями різного рівня.

У 2016р. експерти Центру Разумкова брали участь у таких подіях:

Міжнародна конференція "Моніторинг викликів урядуванню у секторі безпеки України: стан і потреби"

(м.Київ, 21-22 січня 2016р.).

IX Форум Європа-Україна (24-26 січня 2016р., м.Лодзь, Польща).

На Форумі було презентовано аналітичну доповідь Центру Разумкова "Україна 2015-2016: випробування реформами". У роботі Форуму брали активну участь Ю.Якименко, О.Мельник, М.Пашков, В.Омельченко, В.Юрчишин, В.Мусіяка, В.Сіденко. IX Форум Європа-Україна був організований Інститутом східних досліджень (м.Варшава, Польща).

Тристороння експертна зустріч (Україна-Німеччина-РФ) – "Врегулювання російсько-українського конфлікту, сценарії розвитку ситуації у постконфліктний період і вплив участі Росії у збройному конфлікті в Сирії"

(15-16 лютого 2016р., м.Берлін, М.Пашков).

Участь у міжнародній науково-практичній конференції "Творення простору суспільної довіри в Україні XXI сторіччя"

(16-19 лютого 2016р., м.Львів, В.Сіденко).

Робоча зустріч з делегацією Фонду Ярла Ялмарсона (Швеція)

(23 лютого 2016р., м.Київ, А.Рачок, Ю.Якименко, В.Мусіяка, В.Сіденко, В.Омельченко, М.Пашков).

Участь у семінарі Світового банку "Конфлікт в Україні та подальші плани: вплив на перспективи розвитку та життєдіяльність"

(25 лютого 2016р., м.Київ, В.Сіденко).

Лекція для студентів Королівського оборонного коледжу Норвегії

(29 лютого 2016р., м.Київ, О.Мельник).

Участь у заходах Українського тижня в Європейському Парламенті

(29 лютого-2 березня 2016р., м.Брюссель, Ю.Якименко).

Зустріч з Послом Австрії в Україні пані Герміне Поппеллер

(11 березня 2016р., м.Київ).

II міжнародна конференція "Урядування в секторі безпеки: роль демократичних інституцій і найкращі міжнародні практики"

(16-17 березня 2016р., м.Київ).

Участь у спільній нараді Офісу зв'язку НАТО в Україні та Міністерства оборони

(30 березня 2016р., м.Київ, О.Мельник).

Зустріч з Послом Республіки Корея в Україні паном Лі Янг-Гу

(4 квітня 2016р., м.Київ, А.Рачок, О.Мельник, В.Замятін).

Зустріч з делегацією Національного університету оборони США

(4 квітня 2016р., м.Київ, О.Мельник).

Участь в проекті "Підтримка впровадженню судової реформи в Україні"

(5 квітня 2016р., м.Київ, В.Мусіяка).

Зустріч з керівником Департаменту з політичних питань ООН Філоном Мораром

(7 квітня 2016р., м.Київ, О.Мельник).

Зустріч з представниками Офісу зв'язку НАТО в Україні

(13 квітня 2016р., 10 травня 2016р., м.Київ, М.Сунгуровський).

Участь у третій міжнародній енергетичній конференції "Інтеграція енергетичних систем України та ЄС"

(14 квітня 2016р., м.Київ, В.Омельченко).

Зустріч зі старшим аналітиком Міністерства закордонних справ Великої Британії

(12 травня 2016р., м.Київ, В.Омельченко).

III міжнародна конференція "Урядування та реформування національних служб безпеки та розвідки: найкращі міжнародні практики"

(24 травня 2016р., м.Київ).

Зустріч з представником Центру міжнародних досліджень Паризького університету Анною де Тінге

(31 травня 2016р., м.Київ, М.Пашков).

Участь у конференції CEPA та Адміністрації Президента Румунії

(2-3 червня 2016р., м.Вашингтон, М.Бугрій).

Лекція для слухачів Національного університету оборони Швеції

(9 червня 2016р., О.Мельник).

Зустріч з професором Національної дипломатичної академії при МЗС Республіки Корея паном Ко Джа Намом

(11 липня 2016р., м.Київ, О.Мельник, М.Пашков).

Участь у Міжнародній школі енергетичних систем

(28 серпня-2 вересня 2016р., м.Мюнхен, К.Маркевич).

Міжнародна конференція "Інституційна реформа енергетичного сектору України через призму досвіду країн Вишеградської Групи"

(15 вересня 2016р., м.Київ, В.Омельченко, В.Логацький, К.Маркевич).

Зустріч з Президентом Фонду ім.Гайнріха Бьолля Ральфом Фюксом і керівником Київського офісу Фонду С.Сумлєнним

(28 вересня 2016р., м.Київ, М.Пашков, О.Мельник, В.Омельченко, В.Сіденко).

IV Міжнародна конференція "Урядування сектору безпеки: роль медіа"

(5-6 жовтня 2016р., м.Київ, О.Мельник).

Зустріч з Послом Великої Британії в Україні пані Джудіт Гоф

(25 жовтня 2016р., м.Київ, А.Рачок, А.Биченко, В.Юрчишин).

Участь у міжнародній конференції "Нафтогазовий комплекс України на шляху реформування, модернізації, розвитку"

(26 жовтня 2016р., м.Київ, В.Омельченко).

Зустріч з Послом Швеції в Україні паном Мартіном Хагстрьомом

(4 листопада 2016р., м.Київ, А.Рачок, Ю.Якименко, В.Юрчишин, О.Мельник).

Міжнародна конференція "Трансформація стратегічної стабільності та проблеми ядерної безпеки на початку XXI століття"

(10 листопада 2016р., м.Київ, М.Сунгуровський).

Робоча зустріч з Послом Республіки Корея в Україні

(22 листопада 2016р., м.Київ, А.Рачок).

V Міжнародна конференція "Урядування у секторі безпеки: роль інститутів Омбудсмена"

(29-30 листопада 2016р., м.Київ, О.Мельник).

Робоча зустріч з Послом Норвегії в Україні паном Уле Т.Хорпестадом

(6 грудня 2016р., м.Київ).

Зустріч зі студентами Дартмуцького коледжу

(8 грудня 2016р., м.Київ, К.Маркевич, А.Стецьків, І.Ващенко).

Зустріч з представниками Центру захисту цивільних у конфлікті Федеріко Борелло та Джозефом Морзе

(8 грудня 2016р., м.Київ, О.Мельник, М.Сунгуровський).

Зустріч з Послом ФРН в Україні паном Ернстом Райхелем

(9 грудня 2016р., м.Київ, А.Рачок, Ю.Якименко, В.Мусіяка).

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА У 2016р. СПІВПРАЦЯ З АНАЛІТИЧНИМИ ЦЕНТРАМИ

За даними щорічного дослідження "*2016 GLOBAL GO TO THINK TANK*" (дослідження здійснюється Програмою аналітичних центрів та громадянського суспільства Університету Пенсильванія з 2006р.), Центр Разумкова увійшов до числа 175 найкращих аналітичних центрів світу (55 місце, за результатами 2015р. – 60 місце з 150) та 150 найкращих аналітичних центрів світу без урахування США (36 місце, за результатами 2015р. – 42 місце з 137).

Окрім того, Центр Разумкова посів у цьому рейтингу 5 місце серед 90 найкращих аналітичних центрів Центральної і Східної Європи.

Центр Разумкова також увійшов до числа найкращих ще в 7 номінаціях, у т.ч. як аналітичний центр з найкращим менеджментом та з найбільш ефективним використанням бюджету.

Такі високі оцінки стали можливими завдяки впровадженню у роботу Центру Разумкова сучасних міжнародних стандартів дослідницької діяльності та щоденного інституційного розвитку. Постійно вивчається й опрацьовується досвід кращих зарубіжних аналітичних центрів щодо стандартів досліджень та забезпечення їх якості.

Упродовж 2016р. послідовно виконувався річний План, розроблений на основі Стратегічного плану Центру Разумкова на 2014-2016рр.

Проведено два засідання Загальних Зборів та три Ради Центру. 12 квітня 2016р. під час засідання Загальних Зборів Центру Разумкова було прийнято рішення про необхідність розробки нового Стратегічного плану Центру на 2017-2020рр. у зв'язку із завершенням дії попереднього плану на 2014-2016рр. Наступні щорічні збори Центру плануються на квітень 2017р.

Продовжувалася робота з формування заявок на фінансування дослідницьких проектів, що стосуються, зокрема: розвитку вітчизняних енергетичної та економічної сфер; відносин України з РФ, а також ситуації навколо т.зв. "заморожених конфліктів"; становлення та діяльності аналітичних центрів в Україні.

Упродовж року здійснювався пошук нових джерел фінансування та забезпечення стабільних резервів.

У 2016р. Центр діяв на основі погоджених з *SIDA* стандартів фінансової діяльності, що передбачає проходження аудиту за міжнародними стандартами за 2016р.

У грудні 2016р. проведено конкурс на заміщення вакансії експерта програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки.

Протягом 2016р. Центр Разумкова прийняв на короткотермінові стажування в різних програмах 6 інтернів з України та зарубіжних країн. Ця робота продовжується.

До бібліотеки Центру надійшло 56 нових видань. Здійснено передплату на 10 фахових видань.

Підготовлено та оприлюднено звіт про роботу Центру за 2015р.

Розроблено та запущено новий сайт Центру, відбувається його активне наповнення та просування у ЗМІ та соціальних мережах. Запущено канал Центру Разумкова на сервісі *Youtube*, налагоджені прямі трансляції заходів Центру.

На виконання стратегічних цілей Центру Разумкова, а також з метою зміцнення інституційної спроможності Центру розширюється співпраця з українськими та зарубіжними *think tanks* та іншими інституціями. Зокрема, протягом 2016р. здійснювалися спільні проекти з аналітичними центрами *ICDT*, *Pauci, INEKO*, *Isea* у рамках Вишеградського фонду, *DCAF*, *SIPRI*, *Folke Bernadotte Academy*, *Konrad Adenauer Stiftung* та ін.

Проведено спільні заходи з офісом зв'язку НАТО, з Інститутом світової політики (Україна), Майданом закордонних справ (Україна), Інститутом східних досліджень (Польща), *DCAF* (Швейцарія). Центр Разумкова активно співпрацював з програмою аналітичних центрів і громадянського суспільства Університету Пенсильванії (США), брав участь у виробленні рекомендацій до світового та європейського самітів аналітичних центрів. Експерти Центру Разумкова мали численні виступи та презентації в різного роду зарубіжних заходах.

У 2016р. проведені консультативні зустрічі з керівництвом та експертами зарубіжних аналітичних центрів: *Center for China and Globalization, Frazer Institute, ADBI, CESD, IFRI, CIGI, Chatham House, Woodrow Wilson Centre, Case Poland, DCAF, SIPRI, Elcano Royal Institute, ISPI, PISM* та ін. Представники Центру Разумкова брали участь у Світовому та

Європейському самітах аналітичних центрів, де мали можливість висловлювати свої думки у числі представників 90 найкращих аналітичних центрів світу.

Протягом 22-24 лютого 2016р. директор економічних і соціальних програм Василь Юрчишин взяв участь у міжнародній конференції аналітичних центрів країн-учасників нового Шовкового шляху, яка проходила у м.Шеньджень, КНР.

У вересні 2016р. у Монреалі (Канада) відбувся Третій Всесвітній Саміт Аналітичних Центрів. Його організаторами виступили Програма аналітичних центрів та громадянського суспільства (*TTCSP*) Інституту Лаудера Університету Пенсильванії (США) і канадський Центр Міжнародних Урядових Інновацій (*CIGI*). На Саміт прибули представники 85 кращих аналітичних центрів світу з 50 країн. Від України в роботі Саміту взяв участь заступник генерального директора – директор політико-правових програм Центру Разумкова Юрій Якименко.

Центр Разумкова також увійшов до комітету з планування щорічних самітів аналітичних центрів (*The group of 65*).

11 листопада 2016р. у м.Ла Валетта (Мальта) під час конференції Транс'європейської асоціації політичних досліджень (*TEPSA*) відбулися переговори з керівництвом асоціації, за підсумками яких прийнято рішення про початок процедури набуття Центром Разумкова статусу повноправного члена *TEPSA*. Зараз до складу асоціації входять 36 дослідницьких інституцій (університетів та аналітичних центрів) з 33 країн-членів ЄС та кандидатів на вступ.

Експерти Центру здійснили 11 відряджень до зарубіжних *think tanks*.

Центр Разумкова продовжує підтримувати партнерські відносини з вітчизняними аналітичними та науковими інституціями: Національним інститутом стратегічних досліджень, Інститутом політології та етнонаціональних відносин, Національною юридичною академією ім. Ярослава Мудрого, Національним університетом "Києво-Могилянська академія", Інститутом держави і права НАН України; Національною академією правових наук; Національною академією державного управління при Президентові України, Інститутом законодавства Верховної Ради України, Інститутом демографії та соціальних досліджень та ін.

ФІНАНСУВАННЯ ТА ВИДАТКИ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА у 2016р.

ФІНАНСУВАННЯ

Джерело фінансування	Сума (тис. грн.)
SIDA (Швеція)	8 158,2
DCAF Женевський центр демократичного контролю збройних сил	5 977,0
Програма *MATRA* (Нідерланди)	1 941,6
Академія імені Фольке Бернадота (Швеція)	2 140,8
Гранти від інших фондів та організацій	3 521,5
Благодійні внески	2 205,0
Центр інформації та документації НАТО в Україні	207,7
Представництво Фонду Ганса Зайделя	280,0
USAID	934,0
Грант Міжнародного Вишеградського Фонду (МЦДП)	517,5
Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні	1 305,1
БФ “Демократичні Ініціативи ім. Ілька Кучеріва”	616,0
Всього фінансування	**27 804,4**

ВИДАТКИ

Видатки	Сума (тис. грн.)
Зарплата адмінперсоналу	456,3
Зарплата за проектною діяльністю	9 047,3
Податки ЄСВ	2 090,8
Оренда, комунальні послуги	2 986,6
Інформаційне забезпечення Інтернет, пошта	183,5
Утримання автотранспорту	292,8
Послуги зв’язку	54,8
Придбання основних засобів (комп’ютерна техника та програмне забезпечення)	63,6
Дослідження громадської думки	2 437,4
Експертні послуги	1 280,2
Відрядження	153,9
Витратні матеріали для офісної техніки	84,6
Господарські товари	66,4
Публічні заходи	1 477,3
Видавнича діяльність	2 173,9
Інші витрати, у т.ч. аудит	655,1 151,4
Всього витрат	**23 504,5**

КОМАНДА ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

Центр Разумкова – це колектив професіоналів, об'єднаних спільними цінностями та амбітними цілями. Генеральний директор Центру Разумкова – Анатолій Рачок.

У Центрі Разумкова постійно працюють 36 осіб. З Центром Разумкова активно співпрацюють в якості наукових консультантів представники наукової та експертної спільноти. За контрактами під час виконання проектів залучалося понад 100 зовнішніх експертів. Загальноукраїнські опитування соціологічної служби Центру Разумкова здійснюють понад 300 інтерв'юерів.

Центр Разумкова висловлює вдячність усім партнерам, які сприяли проведенню наших досліджень і втіленню у життя розроблених нами рекомендацій.

КОНТАКТИ

Наша адреса:

Український центр економічних і політичних досліджень
імені Олександра Разумкова

01015, м.Київ, вул. Лаврська, 16, 2-й поверх

Телефон: (38 044) 201-11-98
Факс: (38 044) 201-11-99

e-mail: info@razumkov.org.ua

веб-сторінка: www.razumkov.org.ua

ANNUAL REPORT-2016

CONTENTS

Foreword 41

The Razumkov Centre: Our Mission 42

Policy Impact: Cooperation with State Agencies 44

Public Activity 46

Projects, Programmes and Research Areas 46

- Economic Programmes 46
- Energy Programmes 46
- Foreign Policy and International Security Programmes 47
- Political and Legal Programmes 49
- Social and Gender Programmes 50
- Sociological Service 51

Activities Organised and Conducted by the Razumkov Centre 52

Publications 61

International Activities 67

Institutional Development. Cooperation with Think Tanks 71

Funding and Expenses in 2016 74

Our Team 75

Contact Information 75

FOREWORD

2016 was an exceptionally active year for the Razumkov Centre since more than 20-year of its history. Studies on the most urgent issues related to the economy, energy, foreign and internal policy, security, law and social matters were conducted within the framework of 21 projects, and the Razumkov Centre was the first in Ukraine to study the impact of climate change on the processes of economic development. The Centre's experts participated in the development of the New Energy Strategy of Ukraine until 2035.

The 2016 Global Go To Think Tank Index Report, annually developed by the Think Tanks and Civil Societies Program (TTCSP) at the Lauder Institute of the University of Pennsylvania (USA), placed the Razumkov Centre in the Top Five think tanks of Central and Eastern Europe (it was also ranked 55 among the world's top 175 think tanks). This rating is the highest in Ukraine.

A significant number of the proposals and recommendations submitted to the authorities based on the results of the projects were taken into consideration in the draft laws, presidential decrees and government resolutions. The Centre's experts actively provided advice to the Government and individual ministries, committees of the Verkhovna Rada of Ukraine, departments of the Presidential Administration of Ukraine, and the NSDC secretariat, and participated as members of public advisory bodies.

The Razumkov Centre frequently hosted ambassadors of foreign states (in particular, Korea, Austria, Sweden, Great Britain, Norway, Germany), representatives of foreign organisations, think tanks and leading international media.

The procedure was initiated for the Razumkov Centre to become a full member of the Trans European Political Studies Association (TEPSA), the transeuropean research network, and we hope to complete this procedure in the near future.

The Razumkov Centre will continue on its path toward strengthening civil society, further inculcation of democratic values and turning Ukraine into a modern European law-governed state.

Anatoliy RACHOK,
Director General of the Razumkov Centre

THE RAZUMKOV CENTRE: OUR MISSION

The Razumkov Centre (the Ukrainian Centre for Economic and Political Studies named after Olexander Razumkov) is a non-governmental think tank established in 1994 by Olexander Razumkov. Under his leadership, the Centre prepared 26 analytical reports and held 30 round-tables and conferences, which attracted the attention of government officials, domestic and foreign experts, and media. Olexander Razumkov was a man of great decency, strategic mindset, initiative and boundless energy. The same criteria are now applicable to the Razumkov Centre's team. Olexander Razumkov died on 29 October 1999 at a young age before being able to implement many promising ideas. Olexander Razumkov's team now continues the work of their leader.

By a decision of the founders' meeting on 24 October 2000 the Centre was named after Olexander Razumkov.

The Razumkov Centre is one of the few Ukrainian multifunctional think tanks performing comprehensive studies covering all major areas of government policy. Our experts use the latest data from Ukrainian and foreign sources. All analytical materials include practical suggestions and recommendations for public authorities or local governments.

We build **our activities** based on the principles of realism and pragmatism, political impartiality, active impact on public policy, high quality and speed in the preparation of materials, as well as responsibility to the customer.

We see **our mission** as contributing to and protecting the national interests of Ukraine, increasing its prestige in the international arena, developing society and the state as a modern European nation based on the principles of democracy and a socially oriented competitive economy.

Our goals include:

- designing models for the socio-economic development of Ukraine and the mechanisms for putting these models into practice;
- promoting constructive interaction between the branches of government;
- developing an effective and cost-efficient state military organisation;
- improving dialogue and cooperation between the state and society, the coherence of government decisions, and the effectiveness of the Centre's participation in the process of their adoption;
- establishing fruitful cooperation with international think tanks and conducting joint research on pressing issues.

The research is carried out in the following main areas: domestic and legal policy, foreign policy, public administration, national security, national defence and military construction, socio-economic development, international relations and international and regional security.

The Razumkov Centre has its own Sociological Service, whose studies enjoy a high level of credibility among domestic and foreign customers. The Razumkov Centre regularly conducts expert and public opinion surveys.

POLICY IMPACT: COOPERATION WITH STATE AGENCIES

According to the established tradition, the results of research studies as well as expert and analytical materials of the Razumkov Center are sent to all respective senior government agencies.

In 2016, the Razumkov Centre experts actively participated in the development of proposals and providing advice to the Government and individual ministries, committees of the Verkhovna Rada of Ukraine, departments of the Presidential Administration of Ukraine, and the NSDC secretariat, with regard to current socio-political, security and socio-economic problems.

Several parliamentary and (Verkhovna Rada) committee hearings on pressing issues in various areas of public policy were held with the participation of the Razumkov Centre's experts.

On a regular basis, the Razumkov Centre's experts actively participated in consultative and advisory bodies under ministries, committees of the Verkhovna Rada of Ukraine and other state agencies. In particular, experts worked with the Constitutional Commission (V. Musiyaka, Deputy Head), the Council for National Unity under the President of Ukraine (Yu. Yakymenko), the Expert Group on Security Sector Reform under the NSDC (O. Melnyk), the Expert Group on Development of Energy Strategy under the Cabinet of Ministers (V. Omelchenko), the Public Council under the Verkhovna Rada Committee on Foreign Affairs (M. Pashkov), and the Civic Collegium of the Board of the Ukraine National Bank (V. Yurchyshyn). In total, the Razumkov Centre's experts were members of six such advisory bodies.

In 2016, the Razumkov Centre's experts developed and submitted ad hoc proposals to public authorities upon request (through analytical memoranda, expert opinions, etc.), as well as 134 proposals based on the scheduled project results.

A significant number of the proposals submitted to government agencies (including proposals based on scheduled projects) were taken into consideration in the decision-making process (in the draft laws, presidential decrees and government documents).

In particular, the Razumkov Centre's experts participated in development of the New Energy Strategy of Ukraine until 2035, which was discussed at a Roundtable of the Verkhovna Rada Committee on the Fuel and Energy Complex, Nuclear Policy and Nuclear Safety on 17 January 2017

and during a joint meeting of the Collegium of the Ministry of Energy and the Coal Industry of Ukraine and the Verkhovna Rada Committee on the Fuel and Energy Complex, Nuclear Policy and Nuclear Safety on 18 January 2017.

Based on the proposals by the Razumkov Centre's experts, the Decree of the President of Ukraine "On Priority Measures for the Promotion of National Unity, Consolidation of Ukrainian Society, and Support for Public Initiatives in this Area" was adopted.

On 5 April 2016, the Razumkov Centre's Research Consultant on Legal Affairs, V. Musiyaka, took part in the official opening of the Project of the Council of Europe entitled "Support for the Implementation of Judicial Reforms in Ukraine".

Representatives from various branches of the national government attended the events organised by the Razumkov Centre (conferences, roundtables, expert discussions and workshops). Likewise, the Razumkov Centre's experts participated in events organised by the Government and its individual ministries, committees of the Verkhovna Rada (in the form of parliamentary hearings, etc.) and the Presidential Administration of Ukraine.

The Razumkov Centre's former staff, experts, and associate fellows – I. Zhdanov (Minister of Youth and Sports), M. Melnyk (Judge of the Constitutional Court of Ukraine), P. Pynzenyk (People's Deputy of Ukraine), P. Rozenko (Vice Prime Minister of Ukraine), and V. Chalyi (Ambassador of Ukraine to the USA) – continue their work, holding high-ranking positions with the government agencies and heading Ukraine's diplomatic missions abroad.

PUBLIC ACTIVITY

In 2016, work was performed on a total of 21 research projects.

Eleven of these research projects were **fully implemented**, and **seven** are currently being **implemented**. Three promising research projects are not implemented due to a lack of funding.

PROJECTS, PROGRAMMES AND RESEARCH AREAS

Economic Programmes

Within the framework of the **project "Ukraine and Climate Change Response Policy: Economic Aspects"**, an analytical report under the **same name** was prepared and presented on 24 November 2016 at an expert discussion of the same title, organised by the Razumkov Centre in cooperation with the Friedrich Naumann Foundation in Ukraine and Belarus and with the support of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine. This was the first study conducted by the Razumkov Centre on this subject.

A plan for the project "Development of a Socially Oriented Economy in a Highly Competitive Environment: Canadian Experience and Recommendations for Ukraine" was developed. The search for funding continues.

In the framework of the **project "Expansionary Monetary Policy to Support Growth and Development"**, a publication by the Razumkov Centre under the same name was issued and was presented on 29 September 2016 at a panel discussion "Monetary Policy of Ukraine: A Source of Growth?" organised by the Centre.

Based on the results of the **project "The Institutional Foundations of Ukraine's Economic Competitiveness in the EU Market"**, an issue of the "National Security and Defence" journal was published (No. 1-2, 2016).

Energy Programmes

In the framework of the **project "Preparation and Publication of Monitoring Bulletins on the Energy Sector"**, the publications by the Razumkov Centre entitled **"Results of 2015: Ukraine's Energy Sector"** and **"Pricing in Energy Markets: The Experience of the EU and Ukraine"** were issued. Based on these, on 20 May 2016 the Razumkov Centre, with

support from the Verkhovna Rada Committee on the Fuel and Energy Complex, Nuclear Policy and Nuclear Safety, held a panel discussion on "Integration of the Energy System of Ukraine with ENTSO-E as a Factor for Energy Security in Eastern and Central Europe".

Under the project **"Global Energy Trends Through the Prism of Ukraine's National Interests"**, an analytical report under the same name was published, and was presented on 20 October 2016 at a panel discussion.

As part of the **project "Institutional Reform of Ukraine's Energy Sector in the Context of its Integration in EU Market"**, a preliminary report was prepared and presented at **the International Conference "Institutional Reform of Ukraine's Energy Sector: The Experience of the Visegrad Group"** (15 September 2016, in Kyiv) held jointly with the International Centre for Democratic Development (Hungary) and with support from the International Visegrad Fund.

Foreign Policy and International Security Programmes

The Project **"Ukraine: Information and Monitoring Tool on Security Sector Reform"** is being carried out in cooperation with the Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF) within the framework of a joint project with financial support from the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Five scheduled conferences were held as part of this project. Specifically, on 21-22 January 2016, the International Conference "Monitoring Ukraine's Security Governance Challenges – Status and Needs" was held, including presentation of the Discussion Paper "Ukraine's Security Sector Reform Progress: Achievements and Major Problems" and the results of an opinion poll. On 16-17 March 2016, the 2nd International Conference **"Security Sector Governance: The Role of Democratic Institutions & International Best Practices"** was held. On 24 May 2016, the 3rd International Conference "Governance and Reform of State Security Services: Best Practices" was held; and on 5-6 October 2016 the 4th International Conference "Security Sector Governance: The Role of Media" was held, including presentation of the results of the nationwide opinion poll conducted by the Razumkov Centre "Citizens of Ukraine on Security: Personal, National and its Components" and the website developed under the same project. On 29-30 November,

the 5th International Conference "Monitoring Ukraine's Security Sector Governance Challenges: The Role of Ombuds Institutions in Security Sector Governance" was held. All these events were held in Kyiv.

The results of the sociological study conducted by the Sociological Service of the Razumkov Centre were presented as part of this project.

One of the results of the project is the launch of the Website *http://ukrainesecuritysector.com* for information and analysis.

The project will be implemented on schedule.

Despite preliminary agreements, the project proposal for **"Settlement of Frozen Conflicts in the Post-Soviet Space"** received no financial support.

The findings by the Razumkov Centre regarding this problem were discussed on 31 October 2016 at a panel discussion on the "Roadmap to Implement the Minsk Agreements: Opportunities and Threats for Ukraine", and on 14 December 2016 during the International Roundtable "Russia's 'Hybrid War': Challenge and Threat to Europe" along with presentation of information and analytical materials.

A separate issue of the "National Security and Defence" journal was devoted to the "hybrid war" ("Russia's 'Hybrid War': Challenge and Threat to Europe", No. 9-10, 2016).

On 9 June 2016, the panel discussion "Russia-Ukraine Conflict in the Context of Internal Political Processes in Russia and Ukraine" was held at the Razumkov Centre.

Given the relevance of the topic, the search for donors and partners continues.

In 2016, work progressed on the Ukrainian edition of the **SIPRI Yearbook 2015: Armaments, Disarmament and International Security,** which was published and presented on 2 February 2017 during the 6th International Conference on "Security Sector Governance: Defence Production, Sales and Acquisitions".

The **Security Sector Almanac** project is not implemented due to the lack of funding.

Political and Legal Programmes

The project "Common Identity of Citizens: Prospects and Challenges" was implemented under the title **"The Formation of a Common Ukrainian Identity under the New Conditions: Features, Prospects and Challenges".**

During 2016, two stages of the project were implemented on schedule.

On 7 June 2016, the Razumkov Centre, in cooperation with the Konrad-Adenauer-Stiftung in Ukraine and the Matra European Partnership Programme of the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, held a panel discussion "The Formation of a Common Identity of Ukrainian Citizens: Prospects and Challenges".

During the panel discussion, the results of the opinion poll conducted by the Razumkov Centre were presented (10,000 respondents were polled across the territory of Ukraine, except the temporarily occupied areas).

On 16 December 2016, the panel discussion "The Consolidation of Ukrainian Society: Pathways, Challenges and Prospects" was held, with presentation of information and analytical materials on the first stage of the Razumkov Centre's project "Identity of Ukrainian Citizens: Trends, Challenges and National Unity Prospects" under the title "Identity of Ukrainian Citizens under the New Conditions: Status, Trends and Regional Differences". The results of a new opinion poll by the Razumkov Centre and focus group study were also presented.

Based on the results of this project, an issue of the "National Security and Defence" journal was published ("The Identity of Ukrainian Citizens under the New Conditions: Status, Trends and Regional Differences", No. 3-4, 2016)

The project "The Constitutional Process in Ukraine: Improvement of the Principles of Justice, Rights, Freedoms and Responsibilities of Individuals and Citizens" was implemented.

As part of this project, on 22 June 2016, the Roundtable on "Reforming the Constitutional Principles of Judicial Power, Human Rights and Freedoms: Current Results and Future Prospects" was held by the Razumkov Centre, including presentation of the information and analytical materials on "The Constitutional Process in Ukraine: Improvement of

the Principles of Justice, Rights, Freedoms and Responsibilities of Individuals and Citizens". Based on the results of this project, an issue of the "National Security and Defence" journal was published ("The Constitutional Process: Current Results and Future Prospects", No. 5-6, 2016).

The monograph "The Party System of Ukraine" has been prepared for publication. The release is scheduled for June 2017.

The monograph "The Constitutional Process in Ukraine" has been prepared for publication. The release is scheduled for June 2017.

Social and Gender Programmes

Under the **project "Gender Policy in Ukraine: Problems and Prospects", a booklet entitled "Gender Equality and Development: A View in the Context of the European Strategy for Ukraine"** was published and presented at the press conference "Gender Equality and Development: A View in the Context of the European Strategy for Ukraine", organised by the Centre on 18 October 2016.

As part of the Razumkov Centre project **"The Status of the Religious Belief in Ukrainian society"**, a regular **Roundtable "Religion and Government in Ukraine: Issues of Interaction"** was held on 26 May 2016. This meeting included presentation of information and analytical materials containing the results of a sociological study on the status and trends of religious belief in Ukrainian society (the research was conducted on 25-30 March 2016), as well as interviews with the heads of churches and religious organisations participating in the ongoing Roundtable.

***

Under the comprehensive project of the Razumkov Center **"Results of the Year, Forecasts for the Coming Year"** the analytical report **"Ukraine 2015-2016: The Reform Challenge"** was released. Information was presented at the 9th Europe-Ukraine Forum, which was organised by the Institute for Eastern Studies (Warsaw) in the city of Łodz, Poland on 24 January 2016.

In 2016, **the regular publication of the Razumkov Centre's newsletter continued.** 14 issues of the newsletter were released in Ukrainian and English. The mailing list consists of more than 1,500 individuals and organisations in Ukraine and abroad.

Within **the project "Ukrainian Analytical Centres: Status, Problems, Expectations"**, on 27 January 2017, the Razumkov Centre held a Roundtable "Why Are Think Tanks More Important Now than Ever Before? The Ukrainian Context". A booklet is being prepared for publication based on the results of this project.

Sociological Service

The results of research conducted by the Sociological Service of the Razumkov Centre are reliable and enjoy the confidence of customers and society.

Monitoring of public opinion. In 2016, The Sociological Service of the Razumkov Centre conducted 12 national surveys, 6 regional public opinion studies, 8 expert interviews and 27 focus groups, both independently and with partners (including the Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation, Folke Bernadotte Academy (Sweden) and Princeton University).

The implementation of the **project "Sociological Monitoring of Acceptance of Reforms by Citizens of Ukraine"** (with the assistance of the Swedish Government), carried out by the Sociological Service, continued in 2016. The interim project data made public at press conferences and through the media were submitted to the authorities.

In 2016, a joint project was implemented **with Folke Bernadotte Academy**. The Project included the participation of the Sociological Service and experts of the Razumkov Centre. This project successfully passed an audit by the PwC audit firm.

Regular public opinion polls were conducted for each of the research projects of the Razumkov Centre.

In addition, **expert interviews** and **focus group surveys were also conducted**.

In London and Brussels, the Director of the Sociological Service of the Razumkov Centre, Andriy Bychenko, together with Professor of King's College London Marc Berenson presented the results of a joint sociological project at King's College London on 27 June 2016 and at Vesalius College in Brussels on 29 June 2016.

Based on the methodology developed, the process of forming a database for national telephone surveys is ongoing.

During the year, the archive of opinion polls by the Razumkov Centre was updated regularly.

ACTIVITIES ORGANISED AND CONDUCTED BY THE RAZUMKOV CENTRE

Roundtables:

- **"Why Think Tanks Are Important for Politicians and Society"** (as part of the project "Ukrainian Analytical Centres: Status, Problems, Expectations", Kyiv, 28 January 2016);

- **"Religion and Government in Ukraine: Issues of Interaction"** (as part of the project "The Status of the Religious Belief in Ukrainian society", Kyiv, 26 May 2016);

- **"Reforming the Constitutional Principles of Judicial Power, Human Rights and Freedoms: Current Results and Future Prospects"** (as part of the project "The Constitutional Process in Ukraine (Judicial Reform and Human Rights)", Kyiv, 22 June 2016);

- **"Russia's 'Hybrid War': Challenge and Threat to Europe"** (14 December 2016, Kyiv).

Panel discussions, expert and working meetings:

- **Expert meeting on Ukrainian tax policy** (expert meeting, 19 April 2016, Kyiv, A. Bychenko, O. Pyshchulina);
- **"Integration of the Energy System of Ukraine with ENTSO-E as a Factor for Energy Security in Eastern and Central Europe"** (panel discussion with support from the Verkhovna Rada Committee on the Fuel and Energy Complex, Nuclear Policy and Nuclear Safety, 20 May 2016);

- **"The Formation of a Common Identity of Ukrainian Citizens: Prospects and Challenges"** (panel discussion in cooperation with the Konrad-Adenauer-Stiftung in Ukraine and the Matra European Partnership Programme of the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, 7 June 2016);

- **"The Russian-Ukrainian Conflict in the Context of Internal Political Processes in Russia and Ukraine"** (panel discussion prepared with support from the US Embassy in Ukraine, 9 June 2016);

- **International Expert Forum "Pathways, Scenarios and Prospects for Settlement of the Russian-Ukrainian Conflict"** in Cadenabbia (Italy), organised by the Konrad-Adenauer-Stiftung (21-24 August 2016, M. Pashkov);

- **"Monetary Policy of Ukraine: A Source of Growth?"** (panel discussion, under the project "The Policy of Monetary Expansion to Support Growth and Development", 29 September 2016);

- **"Global Energy Trends Through the Prism of Ukraine's National Interests"** (panel discussion, 20 October 2016);

- **"The Roadmap to Implement the Minsk Agreements: Opportunities and Threats for Ukraine"** (panel discussion with support from the Friedrich Naumann Foundation, 31 October 2016);

- **"Ukraine and Climate Change Response Policy: Economic Aspects"** (panel discussion, 24 November 2016);

- **"The Consolidation of Ukrainian Society: Pathways, Challenges and Prospects"** (panel discussion, 16 December 2016).

PRESENTATIONS, PRESS CONFERENCES

Press Conferences

- **"Monitoring Ukraine's Security Governance Challenges – Status and Needs"** (press conference, Kyiv, 22 January 2016, O. Melnyk);

- **“Gender Equality and Development: A View in the Context of Ukraine’s European Strategy”** (press conference, Kyiv, 18 October 2016, Yu. Yakymenko, O. Pyshchulina).

PARTICIPATION IN ACTIVITIES ORGANISED BY PARTNER ORGANISATIONS, STATE AGENCIES, ETC.

- **Participation in the 4th Kyiv Youth Security Forum** (Kyiv, O. Melnyk);

- **Participation in the Roundtable meeting "Registrars of Payment Operations in Currency Exchange Transactions: The Introduction of Unified Rules for Market Participants"** (11 April 2016, Kyiv, V. Sidenko);
- **Participation in the roundtable meeting "The Process of Integrating Ukraine into NATO"** (14 April 2016, Kyiv, O. Melnyk);
- **Participation in hearings of the Verkhovna Rada Committee on the Fuel and Energy Complex, Nuclear Policy and Nuclear Safety on "The Strategic Development of the Nuclear Industry. Problematic Issues"** (15 April 2016, Kyiv, V. Omelchenko);
- **Participation in the roundtable meeting "Improving the Work of the Verkhovna Rada of Ukraine: European Standards and Ways to Ensure Public Confidence in the Ukrainian Parliament"** (20 April 2016, Kyiv, V. Musiyaka);
- **Participation in the discussion of proposals on the implementation of the Ukrainian Cabinet of Ministers programme** (11 May 2016, Kyiv, O. Melnyk);
- **Participation in the parliamentary hearings on "The Strategy for Reintegration of the Temporarily Occupied Territory of the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol into Ukraine: Problematic Issues, Pathways, Methods and Techniques"** (15 June 2016, Kyiv, M. Pashkov);
- **Participation in the Roundtable meeting "Formation of the Spiritual Security of Ukrainian Nation: Theory, Experience, Practice"** (17 June 2016, Kyiv, M. Mishchenko);
- **Participation in the meeting of the Steering Committee to coordinate the drafting of the updated Energy Strategy of Ukraine until 2035** (15 November 2016, Kyiv).

PUBLICATIONS

The National Security and Defence journal

No. 1-2 (159-160) "The Institutional Foundations of Ukraine's Economic Competitiveness in the EU Market"

The publication of the journal was made possible by the Swedish Government (in Ukrainian)

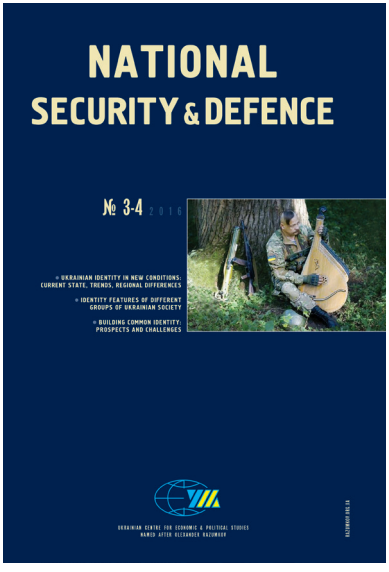

No. 3-4 (161-162) "Identity of Ukrainian Citizens Under the New Conditions: Status, Trends and Regional Differences"

The project "Formation of a Common Ukrainian Identity Under the New Conditions: Features, Prospects and Challenges" is being implemented with support from the Matra Programme of the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, the Swedish International Cooperation and Development Agency (SIDA) of the Ministry of Foreign Affairs of Sweden and the Konrad-Adenauer-Stiftung

The publication of the journal was made possible by the Konrad-Adenauer-Stiftung in Ukraine

No. 5-6 (163-164) "The Constitutional Process: Current Results and Future Prospects"

The implementation of the project "The Constitutional Process in Ukraine: Improvement of the Principles of Justice, Rights, Freedoms and Responsibilities of Individuals and Citizens" was made possible with support from the American people provided through the U.S. Agency for International Development (USAID) under the project "Fair Justice"

The publication of the journal was made possible by the Hanns Seidel Foundation in Ukraine

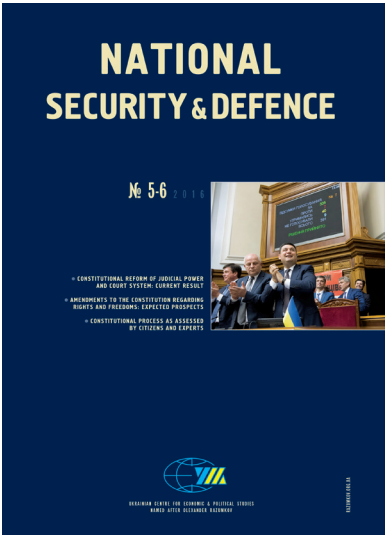

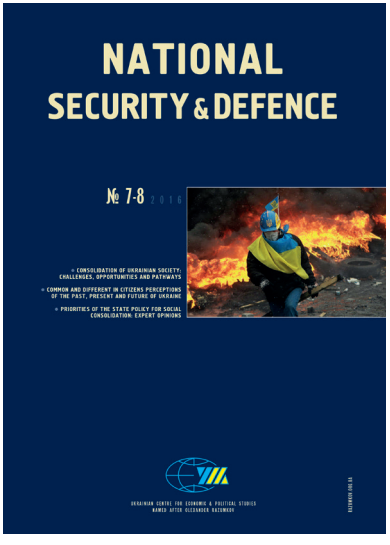

No. 7-8 (165-166) "The Consolidation of Ukrainian Society: Pathways, Challenges and Prospects"

The project " Formation of a Common Ukrainian Identity under the New Conditions: Features, Prospects and Challenges" is being implemented with support from the Matra Programme of the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands and the Konrad-Adenauer-Stiftung

The publication of the journal was made possible by the Konrad-Adenauer-Stiftung in Ukraine

No. 9-10 (167-168) "Russia's 'Hybrid War': A Challenge and a Threat to Europe"

The publication of the journal was made possible by the Swedish Government

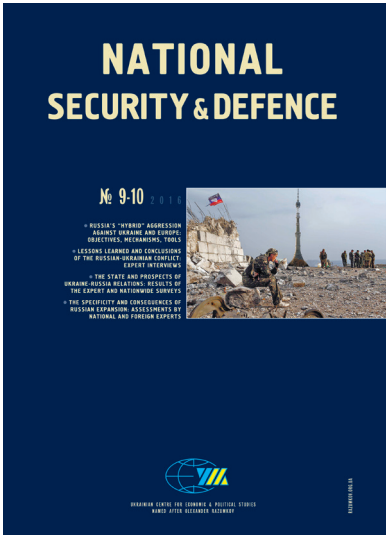

SIPRI Yearbook 2015: Armaments, Disarmament and International Security

The Ukrainian edition of the SIPRI Yearbook was prepared jointly by the Stockholm International Peace Research Institute and the Razumkov Centre

The publication of the journal was made possible by the Government of the Swiss Confederation

The Razumkov Centre Library Series

"The Middle Class in Ukraine: Perceptions and Reality"

Published with financial support from the Friedrich Naumann Foundation in Ukraine and Belarus

"Pricing in Energy Markets: The Experience of the EU and Ukraine"

"Global Energy Trends Through the Prism of Ukraine's National Interests"

Published with financial support from the Friedrich Naumann Foundation in Ukraine

"The Energy Sector in Ukraine: Results of 2015"

“Gender Equality and Development: A View in the Context of Ukraine’s European Strategy”

The study was conducted with the assistance of the Swedish Government

“Modern Monetary Policy and Features of its Implementation in Ukraine”

The study was conducted with the assistance of the Swedish Government

A regular publication of **the Razumkov Centre’s Newsletter continues.** In 2016, 14 issues of the Newsletter were released in Ukrainian and English. The mailing list consists of more than 1,500 individuals and organisations in Ukraine and abroad.

Articles, interviews and commentaries by Razumkov Centre's experts

In 2016, 129 articles by the Razumkov Centre's experts were published in specialised Ukrainian editions, and 14 in foreign journals.

According to the Infostream monitoring system, in 2016, more than 12,000 references to commentaries and interviews by Centre experts were published in domestic media.

During 2016, the number of page views of the Razumkov Centre's website was 481,881. The number of sessions was 152,333, of which 63.39% were new.

According to an expert poll of media representatives conducted by the Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation, the Razumkov Centre ranked in the top position among Ukrainian think tanks whose materials are used most often by the media in their work. According to media representatives, the Razumkov Centre is the most successful in cooperating with the media outlets. The media also cooperated with the Razumkov Centre most productively. According to the same survey, experts Vasyl Yurchyshyn and Yuri Yakymenko are the leaders in cooperation with the media.

According to a study initiated by Think Twice UA together with the Centre for Content Analysis, the Razumkov Centre ranked second in the number of mentions in the media in 2016 (9,373 mentions, with the "Reanimation Package of Reforms" taking first at 12,679) among institutions whose primary activity is studies aimed at improving the decisions of the government. In terms of the number of citations in scientific journals, the Centre was third (124 citations) after government agencies such as the NISS (382) and the Institute of Economics and Forecasting (271).

INTERNATIONAL ACTIVITIES

During 2016, the Centre's experts took part in 47 international events (conferences, seminars and presentations of project results).

In addition, a significant number of study visits were made by foreign delegations to the Razumkov Centre; in particular, the Razumkov Centre hosted ambassadors, representatives of diplomatic missions, ministries of Austria, Italy, Sweden, the Netherlands, Canada, Great Britain, Norway, the Republic of Korea, the European Union, China, Poland and other countries.

Experts of the Razumkov Centre conducted numerous consultative meetings with the representatives of international organisations (UN, OSCE), foreign experts, researchers and the media. In total, in 2016, the Razumkov Centre's personnel conducted more than 200 meetings with foreign delegations at various levels.

In 2016, the Razumkov Centre's experts participated in the following events:

The International Conference "Monitoring Ukraine's Security Governance Challenges – Status and Needs"

(Kyiv, 21-22 January 2016).

The 9th Europe-Ukraine Forum (24-26 January 2016, Łodz, Poland).

The Razumkov Centre analytical report entitled "Ukraine 2015-2016: The Reform Challenge" was presented at the Forum. Yu. Yakymenko, O. Melnyk, M. Pashkov, V. Omelchenko, V. Yurchyshyn, V. Musiyaka, V. Sidenko took an active part in the Forum. The 9th Europe-Ukraine Forum was organised by the Institute for Eastern Studies (Warsaw, Poland).

The trilateral expert meeting (Ukraine-Germany-Russia) – "The Settlement of the Russian-Ukrainian Conflict, Post-Conflict Period Scenarios and the Impact of Russia's Participation in the Armed Conflict in Syria"

(expert meeting, 15-16 February 2016, Berlin, M. Pashkov).

Participation in the international academic and research conference "Creating a Space of Public Trust in Ukraine of the 21st century"

(16-19 February 2016, Lviv, V. Sidenko).

Working meeting with a delegation of the Jarl Hjalmarson Foundation (Sweden)

(23 February 2016, Kyiv, A. Rachok, Yu. Yakymenko, V. Musiyaka, V. Sidenko, V. Omelchenko, M. Pashkov).

Participation in the workshop of the World Bank "Conflict in Ukraine and Further Plans: Impact on Prospects of Development and Life Activities"

(25 February 2016, Kyiv, V. Sidenko).

Lectures to students of the Royal College of Defence of Norway

(29 February 2016, Kyiv, O. Melnyk).

Participation in the activities of Ukraine Week in the European Parliament

(29 February-2 March 2016, Brussels, Yu. Yakymenko).

Meeting with the Ambassador of Austria to Ukraine Ms. Hermine Poppeller

(11 March 2016, Kyiv).

The 2nd International Conference "Security Sector Governance: The Role of Democratic Institutions & International Best Practices"

(Kyiv, 16-17 March 2016).

Participation in the joint meeting of the NATO Liaison Office in Ukraine and the Ministry of Defence

(30 March 2016, Kyiv, O. Melnyk).

Meeting with the Ambassador of the Republic of Korea to Ukraine Mr. Lee Yang-goo

(4 April 2016, Kyiv, A. Rachok, O. Melnyk, V. Zamyatin).

Meeting with a delegation of the National Defense University of the United States

(4 April 2016, Kyiv, O. Melnyk).

Participation in the project "Support for the Implementation of Judicial Reforms in Ukraine"

(5 April 2016, Kyiv, V. Musiyaka).

Meeting with the Chief of the UN Department of Political Affairs, Mr. Filon Morar

(7 April 2016, Kyiv, O. Melnyk).

Meeting with representatives of the NATO Liaison Office in Ukraine

(13 April 2016, 10 May 2016, Kyiv, M. Sunhurovskyi).

Participation in the 3rd International Energy Conference "The Integration of the Energy Systems of Ukraine and the EU"

(14 April 2016, Kyiv, V. Omelchenko).

Meeting with the Senior Analyst of the Foreign and Commonwealth Office of the UK

(12 May 2016, Kyiv, V. Omelchenko).

The 3rd International Conference "Governance and Reform of State Security Services: Best Practices"

(24 May 2016, Kyiv).

Meeting with the representative of the Centre for International Studies of the University of Paris, Ms. Anne de Tinguy

(31 May 2016, Kyiv, M. Pashkov).

Participation in the conference of the Centre for European Policy Analysis (CEPA) and Presidential Administration of Romania

(2-3 June 2016, Washington, M. Bugriy).

Lectures to students of the Swedish National Defence University

(9 June 2016, O. Melnyk).

Meeting with Professor of the Korea National Diplomatic Academy, Mr. Ko Jae-nam

(11 July 2016, Kyiv, O. Melnyk, M. Pashkov).

Participation in the International School on Energy Systems

(28 August-2 September 2016, Munich, K. Markevych)

International Conference on "Institutional Reform of Ukraine's Energy Sector: The Experience of the Visegrad Group"

(15 September 2016, Kyiv, V. Omelchenko, V. Logatskiy, K. Markevych).

Meeting with the President of the Heinrich Böll Stiftung, Mr. Ralph Füks, and the Head of the Kyiv Office, S. Sumlenny

(28 September 2016, Kyiv, M. Pashkov, O. Melnyk, V. Omelchenko, V. Sidenko).

The 4th International Conference "Security Sector Governance: The Role of Media"

(5-6 October 2016, Kyiv, O. Melnyk).

Meeting with British Ambassador to Ukraine, Mrs. Judith Gough

(25 October 2016, Kyiv, A. Rachok, A. Bychenko, V. Yurchyshyn)

Participation in the International Conference "The Oil and Gas Industry of Ukraine on the Path of Reform, Modernisation and Development"

(26 October 2016, Kyiv, V. Omelchenko).

Meeting with the Ambassador of Sweden to Ukraine, Mr. Martin Hagström

(4 November 2016, Kyiv, A. Rachok, Yu. Yakymenko, V. Yurchyshyn, O. Melnyk).

"Transformation of Strategic Stability and Nuclear Security Issues in the Early 21st Century"

(10 November 2016, Kyiv, M. Sunhurovskyi).

Working meeting with the Ambassador of the Republic of Korea to Ukraine

(22 November 2016, Kyiv, A. Rachok).

The 5th International Conference "Governance in the Security Sector: The Role of Ombudsman Institutions"

(Kyiv, 29-30 November 2016, O. Melnyk).

Working meeting with the Ambassador of Norway to Ukraine, Mr. Ole Terje Horpestad

(6 December 2016, Kyiv).

Meeting with students of Dartmouth College

(8 December 2016, Kyiv, K. Markevych, A. Stetskiv, I. Vaschenko).

Meeting with representatives of the Centre for Civilians in Conflict, Federico Borello and Joseph Morse

(8 December 2016, Kyiv, O. Melnyk, M. Sunhurovskyi).

Meeting with the Ambassador of the Federal Republic of Germany to Ukraine, Mr. Ernst Reichel

(9 December 2016, Kyiv, A. Rachok, Yu. Yakymenko, V. Musiyaka).

INSTITUTIONAL DEVELOPMENT IN 2016. COOPERATION WITH THINK TANKS

According to the 2016 Global Go To Think Tank Index Report (conducted under the Think Tanks and Civil Societies Programme at the Lauder Institute, the University of Pennsylvania since 2006), the Razumkov Centre was ranked among the world's top 175 think tanks (55th place, compared to 60th place out of 150 in 2015) and among world's top 150 think tanks outside the United States (36th place compared to 42nd place out of 137 in 2015).

In addition, the Razumkov Centre was ranked 5th among the top 90 think tanks in Central and Eastern Europe.

The Razumkov Center was also rated among the best in seven other categories, in particular as a think tank with the best management and the most efficient use of its budget.

Such a high rating was made possible by the introduction of modern international standards of research activities in the work of the Razumkov Centre and by continuous institutional development. The experience of the best international think tanks regarding standards of research and quality assurance is constantly being studied and elaborated.

During 2016, the annual plan, based on the Strategic Plan for the Razumkov Centre for 2014-2016, was consistently implemented.

The Centre held two meetings of the General Assembly and three meetings of the Centre's Board. On 12 April 2016, during the meeting of the General Assembly, a decision was adopted on developing a new Strategic Plan for the Centre for 2017-2020 due to the nearing completion of the previous plan for 2014-2016. The next annual meeting of the Centre is planned for April 2017.

Work continued on drafting proposals for the funding of research projects (related to energy policy, development opportunities for the Ukrainian economy in current conditions, relations between Ukraine and Russia, and resolution of the so-called "frozen conflicts", as well as the promotion of think tanks in Ukraine).

The search for new funding sources and the development of stable reserves continued throughout the year.

In 2016, the Centre acted on the basis of the standards for financial activities agreed upon with SIDA, which provides for an audit based on the international standards for 2016.

In December 2016, a competition was held to fill the vacancy of an expert for foreign policy and international security programmes.

During 2016, the Razumkov Centre hosted six interns from Ukraine and abroad on short-term internships in various programmes. This work continues.

56 new publications were added to the Centre library. The Centre subscribed to 10 specialised publications.

A report on the work of the Centre for 2015 was prepared and made public.

The Centre's new website was developed and launched; it is being regularly updated with new content and promoted in the media and on social networks. The Razumkov Centre channel was launched on YouTube, with live broadcasts of the Centre's events.

In furtherance of strategic goals and in order to increase the institutional capacity of the Centre, cooperation with Ukrainian and foreign think tanks and other institutions is being expanded. In particular, during 2016, joint projects were carried out with the following think tanks: ICDT, Pauci, INEKO and Isea (within the Visegrad Fund), DCAF, SIPRI, Folke Bernadotte Academy, the Konrad-Adenauer-Stiftung, and others.

Joint events were conducted with the NATO Liaison Office, the Institute of World Politics (Ukraine), the Maidan of Foreign Affairs (Ukraine), the Institute for Eastern Studies (Poland) and DCAF (Switzerland). The Razumkov Centre actively cooperated with the Think Tanks and Civil Society Programme at the University of Pennsylvania (USA) and participated in the development of recommendations for global and European think tank summits. The Razumkov Centre's experts gave numerous speeches and presentations at various international events.

In 2016, a number of consultations were held with leaders and experts from international think tanks: the Center for China and Globalization, Frazer Institute, ADBI, CESD, IFRI, CIGI, Chatham House, Woodrow Wilson Centre, Case Poland, DCAF, SIPRI, Elcano Royal Institute, ISPI, PISM

and others. Representatives of the Razumkov Centre participated in the Global and European think tank summits, where they had the opportunity to express their ideas among representatives of the top 90 think tanks in the world.

On 22-24 February 2016, Director of Economic and Social Programmes V. Yurchyshyn participated in the International Conference of think tanks of the countries participating in the New Silk Road Programme, which took place in Shenzhen, PRC.

In September 2016, in Montreal (Canada), the Third World Summit of Think Tanks was held. It was organised by the Think Tanks and Civil Society Programme (TTCSP) at the Lauder Institute of the University of Pennsylvania (USA) and the Canadian Centre for International Governmental Innovation (CIGI). The Summit was attended by representatives of the 85 best think tanks in the world, representing 50 countries. Deputy Director General and Director of Political and Legal Programmes at the Razumkov Centre, Yu. Yakymenko, represented Ukraine in the Summit.

The Razumkov Centre also joined the Committee on Planning of Annual Think Tank Summits (the Group of 65).

On 11 November 2016, in La Valletta (Malta) during the conference of the Trans European Political Studies Association (TEPSA), a discussion was held with the leadership of the Association, leading to the decision to initiate the procedure for the Razumkov Centre to become a full member of TEPSA. The Association currently includes 36 research institutions (universities and think tanks) from 33 EU member states and candidate countries.

The Centre's experts made 11 trips to foreign think tanks.

The Razumkov Centre continues to maintain partnerships with national research and analysis institutions, including the National Institute for Strategic Studies; Institute of Political and Ethnic Relations; Yaroslav the Wise National Law University; National University "Kyiv-Mohyla Academy"; Institute of State and Law of the National Academy of Sciences of Ukraine; National Academy of Legal Sciences; National Academy of Public Administration under the President of Ukraine; Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine; Institute for Demography and Social Studies, and others.

FUNDING AND EXPENSES IN 2016

FUNDING

Sources of funding	Amount (thousands UAH)
SIDA (Sweden)	8,158.2
Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF)	5,977.0
MATRA Programme (the Netherlands)	1,941.6
Folke Bernadotte Academy (Sweden)	2,140.8
Grants from other foundations and organisations	3,521.5
Donations	2,205.0
NATO Information and Documentation Centre (NIDC)	207.7
Hanns Seidel Foundation in Ukraine	280.0
USAID	934.0
Grants from the International Visegrad Fund (ICDT)	517.5
Konrad-Adenauer-Stiftung in Ukraine	1,305.1
Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation	616.0
Total funding received	**27,804.4**

EXPENSES

Expenses	Amount (thousands UAH)
Salary of admin. staff	456.3
Salaries for project activities	9,047.3
Unified social tax	2,090.8
Rent and utilities	2,986.6
Information support, Internet connection, postal services	183.5
Vehicle maintenance	292.8
Communications services	54.8
Purchase of fixed assets (computer hardware and software)	63.6
Study of public opinion	2,437.4
Expert services	1,280.2
Business trips	153.9
Consumables for office equipment, stationery	84.6
Household items	66.4
Public events	1,477.3
Publishing	2,173.9
Other expenses including audit services	655.1 151.4
Total expenses	**23,504.5**

OUR TEAM

The Razumkov Centre is a team of professionals, united by common values and ambitious goals. The Director General of the Razumkov Centre is Anatoliy Rachok.

The Razumkov Centre has a full-time staff of 36 employees. Representatives of the academic and expert community regularly collaborate with the Razumkov Centre as research consultants. Over 100 workers were hired on contractual basis under the projects implemented. The All-Ukrainian surveys of the Sociological Service of the Razumkov Centre are conducted by more than 300 interviewers.

The Razumkov Centre would like to express its gratitude to all partners who contributed to our research and the implementation of our recommendations.

CONTACT INFORMATION

Address: Ukrainian Centre for Economic and Political Studies named after Olexander Razumkov

16 Lavrska St., 2nd floor, Kyiv 01015

Phone: (38044) 201-11-98

Fax: (38044) 201-11-99

e-mail: info@razumkov.org.ua

website: www.razumkov.org.ua